

ISSN 2029-6215

artritas

LIETUVOS
ARTRITO
ASOCIACIJA

2025 m. II ketv.
Nr. 2(58)

Žurnalas leidžiamas nuo 2004 m. Neįgaliųjų socialinės integracijos programos ir rėmėjų lėšomis

Reumatinio pobūdžio negalavimų patiria kas šeštas Lietuvos gyventojas. Sunkiomis reumatinėmis ligomis serga apie ketvirtį milijono Lietuvos gyventojų.

KVIEČIAME

sergančiuosius reumatinėmis sąnarių ligomis, jūsų artimuosius, visus, kurie pasiryžę aktyviai priešintis šiai negaliai, burtis į bendrijas. Su mumis patirsite, kad esate ne vieniši, sužinosite, kaip galima gyventi neprarandant vilties.

Skambinkite ir rašykite šiuo adresu:

LIETUVOS ARTRITO ASOCIACIJA
Prezidentė
Danutė Elžbieta Žagūnienė
 Taikos al. 11,
 LT-35148 Panevėžys
 Mob. tel. 0 675 28089
 El. paštas
artritas.laa@gmail.com
www.arthritis.lt

Palinkėjimas ir obuolys: SAM darbuotojai siunčia žinutę rūpintis savo sveikata

Balandžio 7-ąją, Pasaulinę sveikatos dieną, Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) darbuotojai surengė improvizuotą socialinę akciją, kurios metu per pietų pertrauką dalino praeiviams palinkėjimus rūpintis sveikata ir kvietė vaišintis savo suneštomis dovanomis – obuoliais. Prie akcijos prisijungė ir žinutę visuomenei kartu siuntė Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) biuro Lietuvoje komanda.

„Ministerijos kolektyve gimusi idėja štai tokia akcija pasiųsti žinutę vilniečiams, miesto svečiams ir visai visuomenei – rodos, mažas, tačiau nuoširdus gestas tų, kurie savo kasdieniu darbu prisideda, kad Lietuvos sveikatos sistema keistųsi ir geriau atlieptų žmonių poreikius.

Kviečiu priimti mūsų siunčiamą žinutę – rūpinkimės savimi, naudokimės profilaktinėmis programomis, laikykimės sveikos gyvensenos principų, rūpinkimės tiek fizine, tiek emocine savo sveikata“, – sako sveikatos

apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė.

Kaip pastebi PSO biuro Lietuvoje vadovė Ingrida Zurlytė, Pasaulinė sveikatos diena – tai PSO įkūrimo diena, suteikianti progą parodyti partnerystę ir solidarumą, siekiant geresnės sveikatos visiems.

„Ši diena skirta atkreipti dėmesį į sveikatą lemiančius veiksnius, o šiemet ypatingas dėmesys skiriamas motinos ir vaiko sveikatai. Šių metų Pasaulinės sveikatos dienos šūkis – „Sveika pradžia, viltinga ateitis!“, – sako I. Zurlytė.

Akcijos dalyviai dalina obuolius

Akcijos dalyviai

Akcijos metu išdalinta keliasdešimt palinkėjimų ir keliolika kilogramų obuolių. Juos, norėję tapti akcijos dalimi, sunešė SAM ir PSO biuro Lietuvoje darbuotojai.

Štai keletas žinučių, kurias gyventojams pasiuntė akcijos iniciatoriai.

* * *

Sakoma, po obuolį per dieną ir nereikės pas gydytojus. Rūpindamiesi savo mityba, kelis kartus per dieną valgykite įvairių (geriau šviežių) daržovių ir vaisių (bent 400 g per dieną). Nepamirškite viso grūdo grūdinių produktų (košių, duonos, makaronų), mažinkite riebalų vartojimą. Valgykite maistingą, įvairų, dažniau augalinį nei gyvulinės kilmės maistą. Linkime sveikatos!

* * *

Mažiausiai trečdalis vėžio atvejų yra išvengiama, sumažinus tabako ir alkoholio vartojimą, subalansavus mitybą. Ankstyvas nustatymas ir greitas gydymas gali sumažinti vėžio mirtinumą dar trečdaliu. Pasinaudokite vėžio prevencijos programomis. Na, o kalbant bendrai, net ir jaučiantis gerai, pravartu kartą per metus pasitikrinti sveikatą. Jums padės Jūsų šeimos gydytojas. Profilaktika padeda užbėgti ligoms už akių. Linkime sveikatos!

* * *

Rūpinkitės ne tik kūnu, bet ir stiprinkite psichikos sveikatą. Skirkite dėmesio sau, raskite laiko pomėgiams ir kitai maloniai veiklai. Stenkitės išsaugoti emocinę pusiausvyrą, pozityvų požiūrį ir ramybę, palaikyti darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą. Išmokite bent vienos technikos, kuri būtų skirta emocijų, streso, nerimo valdymui. Mažiau betikslinio ekrano laiko, daugiau dėmesio sveikai gyvensenai. Nepamirškite, jeigu su kylančiais psichologiniais sunkumais nepavyksta susitvarkyti patiems, kreipkitės pagalbos (informacijos galite rasti pagalbasau.lt). Linkime sveikatos!

* * *

Nuo fizinio aktyvumo nemažai priklauso mūsų fizinė ir psichikos sveikata bei gyvenimo kokybė. Kiekvienas judesys yra svarbus. Mankštinkitės bent kelis kartus per savaitę, geriausia – kasdien. Nėra laiko mankštai? Kai žiūrite televizorių, darykite tai aktyviai judėdami. Per savaitę rekomenduojame bent 150 minučių skirti savo širdies ir kraujagyslių sistemos stiprinimui – vaikščioti, bėgioti, važiuoti dviračiu ar kitaip sportuoti. Sveikatai ypač naudingi aktyvūs užsiėmimai gryname ore. Linkime sveikatos!

SAM KOMUNIKACIJOS SKYRIUS

Kultūros renginys „Draugystės žiedas“

Balandžio 25 d. Velžyje, Panevėžio rajone, vyko kultūros renginys „Draugystės žiedas“, skirtas Motinos dieniui paminėti. Šiame Lietuvos artrito asociacijos (LAA) organizuotame renginyje dalyvavo 115 delegatų iš 7 klubų ir bendrijų: Alytaus, Biržų, Kauno, Rokiškio, Tauragės, Panevėžio ir Vilniaus.

ARA „Artritas“ vokalinis ansamblis „Velžynėlis“ (vadovė – Z. Berdešienė) ir LAA prezidentė D. E. Žagūnienė

Taip pat renginyje dalyvavo ir svečiai: Lietuvos Respublikos Seimo narys Andrius Busila, Panevėžio rajono vicemeras Rimantas Pranys, Panevėžio miesto vicemeras Deividas Labanavičius, Liūdynės kultūros centro direktorė Jurgita Valantijienė ir kt.

Renginį pradėjo LAA prezidentė Danutė Elžbieta Žagūnienė. Ji pasveikino delegatus ir svečius gražios šventės – artėjančios Motinos diena proga ir palinkėjo visiems stiprios sveikatos, laimės, geros nuotaikos ir nuoširdaus bendravimo. Toliau skriejo gerbiamų svečių sveikinimai LAA prezidentei bei renginio dalyviams ir linkėjimai sveikatos, sėkmės darbe ir asmeniniame gyvenime. LAA prezidentei svečiai įteikė gražiausių gėlių puokštes.

Po sveikinimų klausėmės įdomios Lietuvos Raudonojo Kryžiaus atstovės Irvydos Tamošiūnienės pasakaitos „Kaip elgtis ekstremalios situacijos metu“. Mus sužavėjo ne tik įdomiai pateikiama I. Tamošiūnienės informacija, bet ir šiltas bei tiesioginis jos bendravimas su auditorija. Išgirdome daug informacijos, kaip elgtis esant ekstremaliai situacijai, ką svarbiausia turėti ir kaip pasiruošti.

Toliau pagal programą buvo pristatytos ir tvirtinamos LAA veiklos ir finansinės ataskaitos. Pirmininkauti pasiūlyta Danutė Elžbieta Žagūnienė, o sekretoriauti – Virmanta Kvedarienė. Šioms kandidatūroms vienbal-

siai pritarta. LAA prezidentė Danutė Elžbieta Žagūnienė padarė pranešimą apie LAA 2024 metų veiklą. Per tuos metus organizuota keletas respublikinių renginių: „Draugystės žiedas“, Pasaulinės artrito dienos minėjimas, „Gelbėkime savo sąnarius“ (Šventojoje) ir kt. Taip pat draugiški sporto renginiai su artimiausiais kaimynais – Biržų ir Rokiškio artrito klubų nariais. Galėjome ne tik klausytis pranešimo, bet ir matyti skaidres. Laimutė Mituzienė perskaitė LAA finansinės atskaitomybės ir revizijos komisijos 2024 metų ataskaitą. LAA veiklą susirinkusieji įvertino gerai ir vienbalsiai patvirtino. Taip baigėsi renginio oficialioji dalis.

Meninę dalį, skirtą Motinos dieniui paminėti, vedė Zita Laimė Kalvėnienė. Koncertą pradėjo Aukštaitijos regiono asociacijos „Artritas“ vokalinis ansamblis „Vakare“, vadovaujamas muzikos vadovės Zitos Berdešienės. Skambėjo jausmingos dainos apie brangiausią pasaulyje žmogų – Mamą ir pavasarį. Koncertą tęsė Kauno žmonių, sergančių artritu, bendrijos ansamblis „Viltis“ (vadovas – maestro Arvydas Paulauskas) ir Rokiškio rajono klubo „Artritas“ mišrus vokalinis ansamblis „Šypsena“ (vadovė – Birutė Piriuškienė). Šeiminkai – Aukštaitijos regiono asociacijos „Artritas“ vokalinis ansamblis „Velžynėlis“ (vadovė – Zita Berdešienė) ir užbaigė koncertą, kurio kulminacija buvo bendra Vytauto Kernagio daina „Mūsų dienos kaip šventė“, atlikta visų kolektyvų.

Po koncerto vaišinomės skaniais kibinukais su sulciniu, skanavome sausinių su kvapnia kava ir arbata. Nuoširdumas ir šilta atmosfera mus lydėjo visą laiką. Atėjo laikas skirtis. Po nuoširdžių atsisveikinimo žodžių, šiltų apsikabinimų išskubėjome į namus.

Dar ilgai prisiminsime šį puikiai organizuotą renginį, kuris mus vienija ne tik dainai, draugystei, bet ir pagalba, sergant artritu. Dėkojame LAA prezidentei ir visiems, kurie prisidėjo organizuojant šią gražią šventę, skanias vaišes ir puikią nuotaiką.

ZITA LAIMĖ KALVĖNIENĖ

Aukštaitijos regiono asociacijos
„Artritas“ tarybos narė

Įspūdžiai iš sporto šventės „Pajudėkime kartu“

Rokiškio rajono klubas „Artritas“ gegužės 9 d. organizavo sporto šventę „Pajudėkime kartu“, kuri vyko Rokiškio sporto ir kultūros centre. Šioje sporto šventėje dalyvavo artimiausi kaimynai – Biržų „Artrito“ klubo ir Aukštaitijos regiono asociacijos „Artritas“ iš Panevėžio nariai.

Šį kartą Panevėžiui atstovavo 10 narių (iš Panevėžio rajono Velžio ir Velželio km.). Po šilto sutikimo, apsikabinimų ir nuoširdžių, draugiškų pasisveikinimo žodžių skubėjome į salę. Sporto šventę „Pajudėkime kartu“ atidarė Rokiškio sporto ir kultūros centro direktorius Tadas Sadauskas. Jis pasveikino visus dalyvius su šia gražia, jau tradicija tapusia švente ir palinkėjo sėkmės, sportinio azarto bei geros nuotaikos. Dalyvius sveikino ir Lietuvos artrito asociacijos (LAA) prezidentė Danutė Elžbieta Žagūnienė bei Rokiškio rajono klubo „Artritas“ pirmininkė Albina Bražiūnienė.

Po sveikinimo kalbų ir Augučio Kriukelio vestų apšilimo pratimų prasidėjo varžybos. Sportininkai varžėsi trijose rungtyse: bočios, kimšto kamuolio metimo ir smiginio. Pačios rimčiausios ir azartiškiausios buvo bočios (teisėjavo Augutis Kriukelis) ir smiginio (teisėjavo ir taškus skaičiavo Albina Bražiūnienė) rungtys. Rokiškėnams labai gerai sekėsi pirmojoje rungtyje. Jų dvi komandos, iškovojusios pirmą ir antrą vietas, buvo apdovanotos taurėmis ir medaliais. Panevėžiečiams, užėmusiems trečią vietą, taip pat buvo įteikta taurė ir medaliai. Taip pat panevėžiečiai Adelė Valentinavičienė laimėjo pirmą vietą kimšto kamuolio metimo rung-

tyje moterų grupėje, Zinaida Matijošienė – antrą vietą smiginio rungtyse moterų grupėje, o Henrikas Aliukas laimėjo du medalius – užėmė trečią vietą smiginio rungtyse vyrų grupėje ir bočios komandoje.

Sporto rungių laimėtojus sveikino ir apdovanojimus įteikė LAA prezidentė Danutė Elžbieta Žagūnienė ir Rokiškio rajono klubo „Artritas“ pirmininkė Albina Bražiūnienė.

Po apdovanojimų šeimininkai rokiškėnai visus dalyvius pakvietė prie vaišių stalo. Čia laukė didžiulis kepinis (vadinamasis špižinis) puodas labai skanios košės. Pasistiprinę koše, skanavome įvairių užkandžių, pyragų ir kt. Nuoširdi, draugiška atmosfera mus lydėjo visą laiką. O Biržų „Artrito“ klubo pirmininkė Vida Gedvilienė pakvietė mus atvykti birželio mėnesį į jų organizuojamą sporto šventę.

Nuoširdžiai dėkojame rokiškėnams ir jų klubo pirmininkei Albinai Bražiūnienei už puikiai organizuotą sporto renginį „Pajudėkime kartu“, skanias vaišes ir gerą nuotaiką.

ZITA LAIMĖ KALVĖNIENĖ

*Aukštaitijos regiono asociacijos
„Artritas“ tarybos narė*

Sporto šventės dalyviai

Trečiojo amžiaus universiteto šventė

Panevėžyje, kuriame švietimo, kultūros įstaigos, nevyriausybinės organizacijos rūpinasi suaugusiųjų švietimu bei ugdymu ir skatina nuolatinį tobulėjimą, sėkmingai daugiau nei dešimtmetį veikia Trečiojo amžiaus universiteto (TAU) Panevėžio fakultetas. TAU – tai savarankiška, nesiekianti pelno, visuomeninė neformaliojo suaugusiųjų švietimo institucija, vienijanti vyresnio amžiaus asmenis, neįgaliuosius ir jų globėjus, neribojant amžiaus ir išsilavinimo.

Balandžio 24 d. šventiškai nusiteikę Panevėžio rajono TAU studentai ir svečiai rinkosi į Panevėžio rajono Krekenavos Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų baziliką. Pilnutėlėje bazilikoje buvo minimas Panevėžio rajono TAU dešimtmetis, įteikti TAU programos baigimo diplomai, pasveikinti savanoriai.

Šventinis renginys prasidėjo šv. Mišiomis ir prasmingu bei pozityviu Krekenavos bazilikos kunigo dr. Gedimino Jankūno pamokslu. Švietimo centro direktorė Jurgita Vaitiekūnienė pasveikino visus susirinkusius ir su džiaugsmu pasidalino prisiminimais, kaip Švietimo centro iniciatyva 2015 m. spalio 1 d. Panevėžio rajone buvo įkurtas TAU.

Panevėžio rajono savivaldybės meras Antanas Pocius taip pat daug gražių žodžių skyrė studentams ir de-

Šventėje. Iš kairės: Zita Laima Kalvėnienė, dekanė Palma Butkuvienė ir Adelė Valentinavičienė. Nuotraukų autorė Birutė Oniūnienė

kanams. Meras ir Švietimo centro direktorė iškilmingai įteikė TAU programos baigimo diplomus.

„Gaudeamus Igitur“ himną giedojo ir šventinį koncertą dovanojo balsingosios Miežiškių kultūros centro dainininkės Lina Kairytė ir Andžela Jagminaitė.

Panevėžio rajono Velžio TAU diplomai įteikti 48 studentams, tarp kurių – 20 studentų iš Aukštaitijos regiono asociacijos (ARA) „Artritas“. Tai: Danguolė ir

Akimirka iš bazilikos. Meras Antanas Pocius su darbuotojais

Priekyje – meras Antanas Pocius

Ekskursija į Mineralų muziejų

Vilniaus „Artrito“ bendrija 2025 m. pasitiko aktyvia veikla. Tuoj po Naujųjų metų išklusėme biologijos mokslų daktarės profesorės Manoefos Miškinienės paskaitų ciklą „Žmogaus virškinimo sistema ir jos galimybės gerinti sveikatą“. Profesorė rodė skaidres ir profesionaliai paaiškino apie virškinimo sistemos sutrikimus bei galimybes jiems pašalinti. Po paskaitų atsakė į daugybę dalyvių klausimų. Taigi sužinojome daug vertingo apie mūsų virškinimo organų veiklą.

Šiais metais, kurie paskelbti M. K. Čiurlionio metais, dailininkui būtų sukakę 150 metų. Todėl nusprendėme pamatyti M. K. Čiurlionio kūrybą virtualioje realybėje: filmus „Pasaulio sutvėrimas“ ir „Angelų takais“. Taip pat lankėmės virtualiame kine „Aš Lietuva“, kur patyrėme įspūdingą kelionę po gražiausias Lietuvos vietas.

Atšilus orams, sugalvojome aplankyti vienintelį Lietuvoje esantį Mineralų muziejų, įsikūrusį Geologijos instituto patalpose. Mineralų muziejaus, įkurto 1972 m., ekspozicija, kurią sudaro 500 eksponatų, surinkta iš įvairių mūsų žemyno vietovių. Čia galima apžiūrėti retuosius mineralus, tarp jų smaragdus, amethystus, rubinus, tiurkių, kalnų krištolą ir kt., kurie į muziejų atkeliavo iš Turkijos, Uralo, Šri Lankos, Afganistano bei kitų egzotinių šalių.

Didžiąją dalį Mineralų muziejaus kolekcijos Lietuvai padovanojo A. Žukelis, o apie 1000 agatų pavyzdžių

Apsilankymas Mineralų muziejuje

dovanojo kolekcionierius V. Matuzevičius. Prie muziejaus yra įrengta paleontologinių kolekcijų saugykla, kurioje saugomos vertingos kolekcijos. Tai buvo tikrai labai įdomi ekskursija, todėl rekomenduojame, atvykus į Vilnių, ją aplankyti.

Labai džiaugiamės mūsų atgaivinta veikla.

MARIJA KAROSIENĖ

Vilniaus „Artrito“ bendrijos pirmininkė

Henrikas Aliukai, Valerija Bagdonienė, Laima ir Alvydas Kriaučiūnai, Zita Laimė Kalvėnienė, Zinaida Matijošienė, Bronislava ir Bronius Ramanauskai, Zinaida ir Vytautas Pivoriūnai, Janina ir Vytautas Trumpiškaiai, Laima ir Jonas Vadapalai, Adelė Valentinavičienė, Jadvyga Zupkienė ir kt.

Gegužės 7 d. Velžio salėje šventėme diplomų įteikimą. Velžio TAU dekanė Palma Butkuvienė nuoširdžiai pasveikino visus studentus sėkmingai užbaigus mokslo metus, palinkėjo stiprios sveikatos, neblėstančios energijos, žinių troškimo, nenustoti toliau mokytis, tobulėti ir bendrauti. Dekanė, įteikdama diplomus, šiltai sveikino kiekvieną studentą, o patiems aktyviausiems

ir dėkojo. Studentai taip pat dėkojo dekanai už organizuotą įdomias paskaitas, susitikimus su lektoriais, ekskursijas ir kt.

Renginyje, kurį vedė atlikėjas Vaidas Džežulskis, netrūko džiugių emocijų, šiltos bendrystės ir skambių dainų.

Štai ir baigėsi šventė, kurią ilgai dar prisiminsime. Tačiau mes, TAU studentai, norime mokytis toliau. Tad iki susitikimų spalio mėnesį!

ZITA LAIMĖ KALVĖNIENĖ

Aukštaitijos regiono asociacijos „Artritas“ tarybos narė, TAU diplomantė

Informacijos apie socialines paslaugas sklaida Biržuose

Šių metų kovo 26 d. Biržų „Artrito“ klubo nuomojamose patalpose vyko seminaras „Teisė žinoti“, kurį organizavo Lietuvos artrito asociacija (LAA). Renginyje dalyvavo „Artrito“ klubo nariai, nevyriausybinių organizacijų „Biržėnai“ atstovai, Biržų trečiojo amžiaus universiteto studentai, onkologinių ligų asociacijos „Mylėk save“ nariai bei kiti Biržų miesto visuomenės atstovai.

Lektorė V. Kvedarienė ir LAA prezidentė D. E. Žagūnienė

Seminarą, kurio pagrindinė tema – socialinių paslaugų poreikio nustatymas, jų teikimo sąlygos, pavėžėjimo paslaugos ir galimybės pasinaudoti jomis, vedė viešnios iš Panevėžio: LAA prezidentė Danutė Žagūnienė ir lektorė Virmantė Kvedarienė. „Socialinės paslaugos yra svarbi socialinės gerovės sistemos dalis, skirta pagerinti gyvenimo kokybę įvairioms pažeidžiamoms visuomenės grupėms, įskaitant senjorus ir asmenis su negalia. Šios paslaugos gali apimti įvairias sritis, tokias kaip sveikatos priežiūra, socialinė parama, senyvo amžiaus žmonių ir asmenų su negalia pavėžėjimas, švietimas socialinių paslaugų teikimo ar gavimo klausimais“, – sakė lektorė V. Kvedarienė.

Socialinės paslaugos – visuomenei labai svarbi ir aktuali tema, todėl lektorė pristatė svarbiausias socialinių paslaugų problemas, su kuriomis susiduria įvairios grupės, ir paaiškino, kaip galima gauti reikiamą ir reikalingą socialinę pagalbą bei informaciją. Paskaita buvo labai interaktyvi: dalyviai turėjo galimybę užduoti klausimus ir gauti išsamius atsakymus į juos, kas leido dar labiau praturtinti diskusiją.

Seminaras taip pat tapo puikia proga ne tik sužinoti daugiau apie socialines paslaugas, bet ir užmegzti naujus ryšius bei pasidalinti patirtimi tarp skirtingų organizacijų ir bendruomenių narių, o dalyviai džiaugėsi įgy-

tomis naujomis žiniomis ir atsakymais į visus rūpimus klausimus.

LAA kartu su rajonų ir regionų nevyriausybėmis organizacijomis ir toliau siekia skatinti socialinę atskirtį mažinančią veiklą, informuoti visuomenę apie svarbias temas, susijusias su socialinėmis paslaugomis ir jų prieinamumu.

Biržų „Artrito“ klubo pirmininkė Vida Gedvilienė seminaro pabaigoje padėkojo LAA prezidentei D. Žagūnienei ir lektorei V. Kvedarienei už įdomų ir naudingą renginį, kuris suteikė daug vertingos informacijos apie socialines paslaugas, jų teikimo galimybes, ir pakvietė visus dalyvius pasivaišinti kava, taip suteikdama progą dar kartą aptarti seminaro temas neformalioje aplinkoje.

Renginio dalyviai gausiais plojimais nuoširdžiai dėkojo LAA prezidentei Danutei, lektorei Virmantei, Biržų „Artrito“ klubo pirmininkei Vidai bei klubo tarybai už puikų ir labai naudingą renginį, o LAA prezidentė dėkojo klubo pirmininkei V. Gedvilienei už nuoširdų darbą, rūpinantis senyvo amžiaus žmonėmis ir asmenimis su negalia. D. Žagūnienės padėkos už sąžiningą darbą ir didžiulį indėlį, plečiant bei stiprinant Biržų „Artrito“ klubą, sulaukė ir buvusi ilgametė šio klubo pirmininkė Zita Vlaščenko.

BIRŽŲ „ARTRITO“ KLUBO TARYBA

Ministerijos vienijasi – stiprina pasirengimą krizėms

2025 m. balandžio 24 d.

Ketvirtadienį sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė ir krašto apsaugos ministrė Dovilė Šakalienė pasirašė susitarimą dėl ministerijų bendradarbiavimo stiprinimo. Ministerijos numato didinti ginkluotųjų pajėgų ir sveikatos apsaugos sektoriaus sąveiką, stiprinti bendrą pasirengimą krizėms ir mobilizacijai.

„Civilinė medicinos sistema yra integrali šalies gyvybės dalis. Pasirašytu bendradarbiavimo susitarimu Sveikatos apsaugos ministerija įtvirtino savo ryžtą ir siekius didinti sveikatos sistemos atsparumą prisidedama prie krašto gynybos architektūros, – sako sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė. – Šiandienos susitarimas prisidės prie civilinio ir karinio operacinio planavimo integralumo didinimo, užtikrins koordinuotą sveikatos priežiūros institucijų ir ginkluotųjų pajėgų veikimą mobilizacijos ir karo padėties metu.“

Sveikatos apsaugos ir Krašto apsaugos ministerijos sutarė bendradarbiauti didinant sveikatos apsaugos sektoriaus atsparumą ir pasirengimą veikti mobilizacijos ir karo padėties atveju bei garantuojant medicininę paramą ir teikiant ją atvykstantiems sąjungininkams. Taip pat sutarta stiprinti pasirengimą koordinuotam atsakui į krizes, kelti reikiamas sveikatos priežiūros personalo ir visuomenės kompetencijas.

„Šiandien pasirašėme susitarimą, kuris dar labiau sustiprins valstybės pasirengimą krizėms, mobilizacijai ir karo padėčiai. Susitarimu įtvirtinome keturias pagrindines bendradarbiavimo sritis: sveikatos apsaugos sistemos atsparumo stiprinimą, medicininės paramos užtikrinimą, koordinuoto atsako į krizes stiprinimą ir būtinų kompetencijų stiprinimą. Svarstome įtraukti karo medicinos temas į sveikatos studijas, rengti civilius specialistus karo situacijoms, taip pat norime ugdyti visuomenės pirmosios pagalbos įgūdžius. Sutarėme reguliariai keistis informacija, organizuoti bendrus susitikimus, esant poreikiui rengti veiksmų planus, o susitarimą peržiūrėti kas dvejus metus. Užtikrinsime, kad sveikatos apsaugos sistema būtų visavertė visuotinio gynybos modelio dalis“, – sakė krašto apsaugos ministrė Dovilė Šakalienė.

Bendradarbiavimo susitarime numatoma vystyti strategiškai svarbių ligoninių infrastruktūrą, integruoti

Sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė ir krašto apsaugos ministrė Dovilė Šakalienė pasirašė susitarimą dėl ministerijų bendradarbiavimo stiprinimo

incidentų valdymo algoritmus, būtinomis kompetencijomis papildyti sveikatos priežiūros specialistų studijų programas, planuoti bendras pratybas ir kt.

Karo padėties ir ekstremalių situacijų atveju sveikatos apsaugos sistemai tenka viena iš gyvybiškai svarbių valstybės funkcijų: užtikrinti nepertraukiamą būtinąją medicinos pagalbą civiliams ir kariams, pasirūpinti sužeistųjų evakuacija, gydymu bei psichologine pagalba. Sveikatos priežiūros įstaigos turi būti pasiruošusios veikti ekstremaliomis sąlygomis – turėti atsargų, alternatyvias darbo vietas, bendradarbiauti su kitomis institucijomis ir savanoriais.

Sveikatos apsaugos sektoriui labai svarbu iš anksto pasirūpinti medicinos darbuotojų rezervo bei jų veiksmų planų parengimu krizės atveju. Koordinuota ir atspari sveikatos sistema yra būtina siekiant išsaugoti gyvybes, palaikyti visuomenės moralę ir užtikrinti valstybės atsparumą bei būtinąsias funkcijas karo ar kitų ekstremalių situacijų atveju.

D. Naumovas: dirbtinis intelektas medicinoje turi tapti kasdienybe

2025 m. balandžio 4 d.

Valstybės institucijų, gydymo ir mokslo įstaigų, Inovacijų agentūros, Ryšių reguliavimo tarybos bei Dirbtinio intelekto asociacijos atstovai ketvirtadienį diskutavo apie dirbtinio intelekto technologijų diegimą medicinoje. Sveikatos apsaugos ministerijoje (SAM) vykusios apskritojo stalo diskusijos dalyviai kalbėjo apie šių technologijų atveriamas galimybes ir dalijosi nuomonėmis, kaip sukurti patrauklias sąlygas jų plėtrai Lietuvoje.

Bendras salės vaizdas

„Dirbtinis intelektas sparčiai žengia į daugelį mūsų gyvenimo sričių, taip pat ir mediciną. Čia jis atveria naujas galimybes tiek ligų diagnostikoje ir gydyme, tiek administravimo, pacientų srautų valdymo, duomenų analizės srityse. Mūsų tikslas yra žengti koją kojon su šiuolaikinėmis technologijomis ir sudaryti palankias sąlygas, kad jos ateitų į Lietuvą ir čia įsitvirtintų, taptų mūsų kasdienio gyvenimo dalimi“, – teigė sveikatos apsaugos viceministras Daniel Naumovas.

Diskusijos dalyviai pripažino, kad naujos technologijos atneša ne tik naujų galimybių, bet ir naujų iššūkių bei rizikų, ypač medicinoje, kuri tiesiogiai liečia brangiausią žmogaus turtą – sveikatą. Todėl Europos Sąjungos (ES) ir nacionaliniu lygiu šiuo metu vyksta intensyvus darbas kuriant tokį teisinį reglamentavimą, kuris leistų naudoti pažangias technologijas saugiai ir efektyviai, užtikrinant pacientų sveikatą, duomenų saugumą.

2024 m. rugpjūčio 2 d. įsigaliojo Europos Parlamento patvirtintas ES Dirbtinio intelekto aktas, kuris turėtų užtikrinti saugų ir patikimą dirbtinio intelekto naudojimą visose ES šalyse. Lietuvoje už akto įgyvendinimą atsakinga Ekonomikos ir inovacijų ministerija (EIMIN), kuri kartu su Inovacijų agentūra ir Ryšių reguliavimo taryba diskusijos dalyviams pristatė akto įgyvendinimo institucinę sąrangą, ir kvietė diskutuoti apie tai, kaip

sveikatos sektoriui pasirengti ir atliepti naujus iššūkius. Valstybės sektorius ir verslas turės ne tik atsakingai diegti naujas technologijas, bet ir sudaryti tinkamas sąlygas joms kurti mūsų šalyje.

Apibendrinama susitikimo rezultatus, Lietuvos mokslų tarybos mokslo ir inovacijų patarėja Lina Žiaukienė pasidžiaugė, kad diskusijos dalyviai savanoriškos pagrindu sutiko sukurti neformalią ekspertų darbo grupę konkreitiems siūlymams parengti, sprendžiant įvairytas sveikatos duomenų parengtumo ir pakartotinio panaudojimo bei kitas problemas.

Apskritojo stalo diskusija surengta tęsiant reguliarių SAM ir Lietuvos mokslo tarybos organizuojamą susitikimų formatą MISAM (Mokslas, Inovacijos, SAM) aktualiams medicinos ir sveikatos mokslų bei inovacijų klausimams aptarti. Minėtame susitikimų formate dalyvauja pagrindinės šios srities mokslo ir studijų institucijos, universitetų ligoninės, susijusios ministerijos ir agentūros, priklausomai nuo svarstomų klausimų kviečiamos kitos valstybės, viešojo sektoriaus įstaigos bei kiti ekosistemos dalyviai.

Teisės aktų tobulinimas, sudarant sąlygas taikyti dirbtinį intelektą sveikatos priežiūros procese, yra įtrauktas į XIX Vyriausybės programą.

SAM KOMUNIKACIJOS SKYRIUS

Nuo šiol „E. sveikata“ pacientams – ir mobiliojoje programėlėje

2025 m. kovo 31 d.

Nuo šiol pacientai galės paprasčiau registruotis pas gydytojus ir matyti visą „E. sveikatos“ sistemoje esančią informaciją. Pagrindinis sistemos tvarkytojas Registrų centras, bendradarbiaudamas su Sveikatos apsaugos ministerija ir pacientų bendruomene, sukūrė ir gyventojams pristato „E. sveikatos“ mobiliąją programėlę.

Šioje programėlėje pacientai nesunkiai galės atrasti informaciją apie buvusius ir būsimus vizitus pas gydytoją, turimus aktyvius siuntimus, pažymas, išduotus elektroninius receptus ir visą savo sveikatos istoriją, taip pat programėlė leis greitai ir patogiai registruotis vizitui.

„Mobilioji „E. sveikatos“ programėlė – viena iš priemonių ir realių žingsnių pacientams patogiau ir paprasčiau gauti paslaugas registruojantis pas gydytojus. Ji turėtų prisidėti prie skaidresnio pacientų eilių matymo, taip pat sumažinti biurokratinį darbą medikų personalui. „E. sveikatos“ modernizavimas – tai viena iš mūsų siekiamybių lengvinant administracinę naštą medikams ir paprastinant paslaugų gavimo kelią pacientams“, – sako sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė.

Registrų centro generalinis direktorius Adrijus Jusas sako, kad mobilioji „E. sveikatos“ programėlė sukurta siekiant, kad aktuali asmens sveikatos informacija pacientams būtų prieinama dar patogiau.

„Iki šiol rasti pagrindinę informaciją apie vizitus pas gydytojus, matyti išduotus e. receptus ar užsiregistruoti pas gydytoją kiekvienas galėjome portalo esveikata.lt paciento skiltyje. Nuo šiol visa ši informacija bus pasiekama dar lengviau – mobilioji programėlė buvo kurta taip, kad visą rūpimą informaciją pacientai galėtų rasti kaip galima paprasčiau“, – sako A. Jusas ir priduria, kad artimiausiu metu taip pat numatoma atnaujinti ir patį pacientų portalą.

Jis taip pat atkreipia dėmesį, kad mobilioji programėlė sukurta neseniai ir nuolat vystoma, tad pradžioje gali pasitaikyti nesklandumų. Vartotojų prašoma visus pastebėjimus ir pasiūlymus pateikti programėlėje nurodytais kontaktais.

Visi sveikatos duomenys – tavo kišenėje

Naudotis „E. sveikatos“ mobiliąja programėle yra paprasta – tereikia atsisiųsti nemokamą mobiliąją aplikaciją (paieškoje vesti „esveikata“) iš vienos iš mobiliųjų aplikacijų parduotuvių („Google Play“ ar „App Store“) ir, identifikavus savo tapatybę viena iš tapatybės patvirtinimo priemonių, prisijungti prie savo pacientų portalo.

Prisijungę pacientai gali registruotis vizitui pas šeimos gydytoją ar specialistą, matyti planuojamus ar istorinius vizitus pas gydytoją, peržiūrėti turimus aktyvius ir panaudotus ar pasibaigusius siuntimus, susipažinti ir, esant poreikiui, atsisiųsti turimas pažymas, matyti turimus ar jau panaudotus e. receptus.

Be to, esančiame kalendoriuje galima sekti artėjančius vizitus pas gydytoją, suplanuotas skiepų datas, taip pat matyti praeityje buvusius vizitus sveikatos priežiūros įstaigose ar vaistinėse.

Programėlėje taip pat patogiai galima rasti visą pastarųjų kelerių metų paciento sveikatos istoriją: apsilankymus pas gydytojus, medicinos dokumentų išrašus ar siuntimus, vakcinacijos įrašus, laboratorinių tyrimų užsakymus ar šių tyrimų rezultatus, asmens privalomojo sveikatos tikrinimo kortelę, vairuotojo sveikatos patikrinimo medicininę pažymą, vaiko sveikatos pažymėjimus (tiek šeimos gydytojo, tiek odontologo).

Mobilioji „E. sveikatos“ aplikacija leidžia nesunkiai persijungti į atstovaujamybų asmenų (vaikų ar pagal įgaliojimą) paciento portalus. Čia taip pat lengvai galima sukurti atstovavimą kitam asmeniui valdyti savo profilį, atsinaujinti savo kontaktinius duomenis.

„E. sveikatos“ mobiliąją programėlę Registrų centro užsakyму kūrė bendrovė „Lexita“.

E. sveikatos sistemoje atsidaro daug laikų registruotis pas gydytoją

2025 m. balandžio 17 d.

Šią savaitę įstaigos įpareigos pasiūlyti pacientams daugiau matomų vizitų laikų. Jau įsigaliojo reikalavimas gydymo įstaigoms E. sveikatos registracijos sistemoje skelbti ne mažiau kaip keturių mėnesių gydytojų darbo grafikus.

Pasak sveikatos apsaugos viceministrės Jelenos Čelutkienės, toks sprendimas ne tik suteikia pacientams daugiau pasirinkimo ir galimybių užsiregistruoti pas gydytoją, bet ir prisideda prie eilių skaidrumo ir trumpėjimo.

„Iki šiol dauguma gydymo įstaigų skelbė tik vieno mėnesio gydytojų darbo grafikus, ir tuo mėnesiu eilė tarsi pasibaigdavo, nors iš tikrųjų buvo gerokai ilgesnė. Pratęsdami galimybę registruotis ilgesniam laikui, mes turėsime objektyvesnius duomenis apie eiles, o matydami tikrąjį eilių problemos mastą galėsime imtis efektyvių priemonių jai spręsti“, – teigia viceministrė.

Pagal įsigaliojusią tvarką, gydymo įstaigos turės iki einamojo mėnesio 25 d. skelbti ne mažiau kaip keturių mėnesių konsultacijų grafikus. Ne mažiau kaip 80 proc. skelbiamų vizitų laikų turi būti atveriami pacientams ir skelbiami E. sveikatos registracijos sistemoje. Likusius vizitus gydymo įstaigos galės rezervuoti skubiems ir kontroliniams vizitams.

Kaip ir iki šiol, E. sveikatos registracijos sistemoje nesant laisvų registracijos laikų pas specialistą konkre-

čioje įstaigoje, pacientas turi būti įrašytas į laukiančiųjų eilę ir gauti paslaugą, kai atsiranda tolesnių registracijos laikų arba jau užsiregistravęs pacientas atsisako konsultacijos. Įstaigos, nesant laisvų registracijos laikų, sudaro laukiančiųjų eilę, kuri turi matytis išankstinės pacientų registracijos sistemoje.

Privalomojo sveikatos draudimo fondo lėšomis kompensuojamas paslaugas teikiančios įstaigos privalo naudotis E. sveikatos registracijos sistema ir laikytis teisės aktais nustatytų registracijos taisyklių. Jų nesilaikančioms įstaigoms nuo 2026 m. sausio 1 d. gali būti stabdomas licencijos galiojimas. Tai numato Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pakeitimai.

Užsiregistruoti pas gydytoją pacientai gali per E. sveikatos registracijos sistemą, telefonu, atvykę į įstaigą, taip pat per E. sveikatos mobiliąją programėlę, kurią galima nemokamai atsisiųsti iš mobiliųjų aplikacijų parduotuvių „Google Play“ ir „App Store“ (paieškoje vesti „esveikata“).

SAM KOMUNIKACIJOS SKYRIUS

Nauji kompensuojamieji vaistai greičiau pasieks pacientus

2025 m. gegužės 22 d.

Siekdama užtikrinti geresnį naujų kompensuojamųjų vaistų prieinamumą, sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė pasirašė įsakymą dėl tvarkos pakeitimo, kuriuo supaprastinamas naujų, siūlomų kompensuoti vaistų vertinimas. Šie pakeitimai prisideda prie XIX Vyriausybės programos nuostatų, kuriomis siekiama, kad inovatyvūs kompensuojamieji vaistai taptų prieinami visiems pacientams, kuriems yra reikalingi.

„Pakeitimais nustatomos sąlygos, kurioms esant neatliekamas siūlomų kompensuoti vaistų ekonominis vertinimas. Šie pakeitimai paspartins sveikatos tech-

nologijų, susijusių su vaistais, vertinimą, leis atsisakyti perteklinių reikalavimų, o tai lems, kad nauji vaistai bus greičiau įtraukti į kompensavimo sistemą ir pasieks

Pasaulinę atsakingo vaistų vartojimo dieną – svarbūs patarimai, kad vaistai netaptų priešu

2025 m. kovo 27 d.

Šių metų kovo 27-ąją pirmą kartą minima Pasaulinė atsakingo vaistų vartojimo diena (angl. *World Adherence Day*). Iniciatorių – Pasaulinės širdies ir Tarptautinės diabeto federacijų – tikslas atkreipti dėmesį į netinkamo vaistų vartojimo pasekmes, priminti, kad kas antras pacientas nesilaiko gydymo režimo, ir skatinti lėtinėmis ligomis sergančius asmenis laikytis gydytojų rekomendacijų.

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) sveikina iniciatyvą minėti Atsakingo vaistų vartojimo dieną ir kviečia apsilankyti ministerijos interneto svetainės polapyje Racionalus vaistų skyrimas ir vartojimas. Čia pateikiamos rekomendacijos pacientams – kaip vaistus pirkti, vartoti, į ką reikėtų atkreipti dėmesį, taip pat informacija sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistams. Pateikiama statistika apie vaistų suvartojimą, gydymo aprašai, diagnostikos ir gydymo metodai, metodinės rekomendacijos.

„Neracionalų vaistų vartojimą Pasaulio sveikatos organizacija vertina kaip vieną didžiausių sveikatos apsaugos grėsmių. Todėl labai svarbu pasitikėti gydančio mediko rekomendacijomis, sudarytu gydymo planu, o jei kyla klausimų, visada galima paieškoti patikimos informacijos, pavyzdžiui, Sveikatos apsaugos ministerijos svetainėje. Ne paslaptis, visuomenėje nuolat sklando mitų apie vaistus, ypač antibiotikų, vartojimą, norintys sužinoti patikrintus faktus čia ras išsamios informaci-

jos“, – sako sveikatos apsaugos viceministras Daniel Naumovas.

SAM interneto svetainės polapyje pateikti racionalaus antibiotikų vartojimo principai: kada vaistai skiriami, kokia jų nauda ir kada antibiotikai negali būti išrašomi, kokie vaistai gali būti keičiami kitais, informacija apie antibiotikų atsparumą. Rekomendacijose sveikatos priežiūros specialistams pabrėžiama, kad gydytojas turi įvertinti ligos priežastį ir eigą, gydymo naudą ir riziką, stebėti paciento būklės pokyčius.

Taip pat SAM, Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba, Valstybinė ligonių kasa ir Savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacija kviečia gyventojus klausytis paskaitų apie vaistus ir atsakingą jų vartojimą. Paskaitos organizuojamos nuotoliniu būdu kiekvieną mėnesį, o informaciją apie artimiausią renginį galima rasti asociacijos interneto svetainėje www.lsvba.lt, bibliotekų svetainėse, asociacijos socialiniame tinkle „Facebook“.

SAM KOMUNIKACIJOS SKYRIUS

pacientus“, – džiaugiasi sveikatos apsaugos viceministras Daniel Naumovas.

Pagal naująją tvarką, ekonominio preparato vertinimo nereikia atlikti, jeigu siūlomo kompensuoti vaisto veiksmingumas nesiskiria nuo įprastos klinikinės praktikos arba jo kompensavimas itin nepadidins Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto išlaidų.

Pagal naująją tvarką, taip pat galės būti atliekamas supaprastintas klinikinis vertinimas, kai teikiama kompensuoti iš esmės panašūs vaistai, t. y. tokie vaistai, kurių terapinės indikacijos, gydymo eilė, skyrimo sąlygos ir pacientų populiacija iš esmės nesiskiria nuo įprastos klinikinės praktikos. Be to, naująją tvarką sudaromos galimybės teikti supaprastintas pa-

raiškas ne tik dėl generinių, bet ir panašių biologinių vaistų.

Įsakymo „Dėl Vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių įrašymo į kompensavimo sąrašus ir jų keitimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimai prisideda prie XIX Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano: parengti ir priimti teisės aktų pakeitimus, siekiant užtikrinti socialiniu sutarimu grįstą, geresnį inovatyvių kompensuojamųjų ir konkretiems pacientams skirtų vaistų prieinamumą – sutrumpinti inovatyvių vaistų patekimo į Lietuvos kompensavimo sistemą laiką 160 dienų.

SAM KOMUNIKACIJOS SKYRIUS

Vyriausybė pritarė siūlymui atsisakyti papildomų priemokų iš pacientų

2025 m. gegužės 28 d.

Vyriausybė trečiadienį pritarė Sveikatos apsaugos ministerijos (SAM) parengtiems įstatymų pakeitimams, kurie pašalins galimybę imti iš pacientų priemokas už tas sveikatos priežiūros paslaugas, už kurias jau sumokėjo Privalomojo sveikatos draudimo fondas (PSDF). Šie pakeitimai padės mažinti sveikatos sistemos netolygumus ir užtikrinti, kad sveikatos priežiūros paslaugas greičiau gautų tie, kam jų labiausiai reikia, o ne tie, kas gali susimokėti.

„Pagal galiojančią tvarką valstybė sumoka už pacientams teikiamas sveikatos paslaugas, ir reikalavimas papildomai primokėti yra neteisėtas ir nesąžiningas. Tad, atsižvelgdama į pacientų nusiskundimus, Vyriausybė siūlo naikinti priemokas – mokamas paslaugas atskirti nuo valstybės apmokėtų paslaugų. O mokamos paslaugos išlieka ir privatus sektorius toliau bus svarbus partneris. Manome, kad šis sprendimas padės išspręsti ir eilių problemą, nes priemokas mokantys pacientai negalės jų apeiti, negalinčius susimokėti papildomai palikdami laukti mėnesių mėnesius“, – sako Ministras Pirmininkas Gintautas Paluckas.

„Jeigu norime sąžiningos viešojo ir privataus sektorių partnerystės, darbas turi vykti vienodomis sąlygomis. Deja, šiuo metu jos yra užtikrinamos ne visur ir ne visada. Pasitaiko nemažai atvejų, kai pacientai, turėdami siuntimą, kreipiasi į privačią gydymo įstaigą, sudariusią sutartį su Valstybine ligonių kasa ir teikiančią PSDF lėšomis apmokamas paslaugas, bet už paslaugą vis tiek turi sumokėti papildomą mokestį ar net visą paslaugos mokestį. Tokia situacija yra netoleruotina, ji iškreipia visą sveikatos sistemą“, – teigia sveikatos apsaugos ministrė Marija Jakubauskienė.

SAM vertinimu, priemokoms už PSDF lėšomis jau apmokėtas paslaugas šalies gyventojai per metus išleidžia nuo 40 iki 150 mln. eurų.

Pasak ministrės M. Jakubauskienės, papildomi mokėjimai kai kuriose gydymo įstaigose būna pristatomi kaip neatsiejama paslaugos dalis, pvz., kaip vadybininko arba komforto paslaugos, ir pacientas negali jų atsisakyti. Pacientams motyvuotai nepaaiškinama, kodėl už jas privalu mokėti papildomai, jeigu visa paslauga jau yra apmokėta PSDF lėšomis. Pasitaiko ir tokių atvejų, kai pacientas iš anksto nėra informuojamas apie priemoką ir sužino apie ją jau gavęs paslaugą, kai jau neturi galimybės atsisakyti.

M. Jakubauskienės teigimu, tokia dvigubo apmokestinimo praktika, kai už sveikatos priežiūros paslaugas sumoka ir valstybė, ir pacientas, iškreipia visą sveikatos sistemą ir pažeidžia socialinio teisingumo principus.

„Pacientas, kuris turi galimybę papildomai susimokėti, įgyja galimybę „apeiti“ eilę ir greičiau gauti paslaugą, o negalintis susimokėti yra nustumiamas toliau į eilės galą. Taigi paslaugos tampa greičiau prieinamos tiems, kas gali susimokėti, o ne tiems, kam jų labiausiai reikia. O daugiausia sveikatos priežiūros paslaugų reikia būtent mažiausias pajamas gaunantiems gyventojams“, – teigia ministrė M. Jakubauskienė.

Įstatymų pakeitimais siūloma panaikinti šiuo metu galiojančią nuostatą, kuri numato galimybę pacientui už papildomą mokestį pasirinkti brangiau kainuojančias paslaugas, medžiagas ar procedūras, ir įtvirtinti, kad valstybės laiduojama asmens sveikatos priežiūra būtų teikiama nemokamai ir už šios priežiūros paslaugas iš paciento negali būti reikalaujama jokio papildomo mokesčio.

Priėmus įstatymų pakeitimus, imti mokestį iš paciento bus galima tik už tas paslaugas, kurios nėra apmokamos PSDF lėšomis: kai pacientas nėra apdraustas privalomuoju sveikatos draudimu, kai paslaugą pacientas pasirenka savo iniciatyva, be medicininių indikacijų, už nebūtinuosius tyrimus, grožio paslaugas ir pan.

Įstatymų pakeitimai parengti įgyvendinant XIX Vyriausybės programos tikslus, kad pacientai nemokėtų priemokų už sveikatos draudimu garantuotas biudžeto apmokamas paslaugas ir trumpėtų eilės gaunant sveikatos priežiūros paslaugas pagal medicininės indikacijas.

Pritarus Vyriausybei, įstatymų pakeitimai bus perduoti Seimui.

SAM KOMUNIKACIJOS SKYRIUS

Keičiasi gydymo įstaigų vertinimas: atsižvelgs ne tik į veiklą ir finansus, bet ir į požiūrį į pacientą

2025 m. gegužės 28 d.

Sveikatos apsaugos ministerija (SAM) vertins gydymo įstaigų padarytą pažangą ir nustatys įstaigų vadovų bei jų pavaduotojų darbo užmokestį pagal atnaujintus rodiklius. Bus stebima, ar įstaigos racionaliai naudoja finansinius išteklius ir ar laiku bei kokybiškai pacientams suteikia paslaugas.

Įstaigos bus vertinamos ir pagal tokius rodiklius, kaip pacientų pasitenkinimas paslaugomis, darbuotojų kaitos dažnis, išvengiamų hospitalizacijų skaičius, vyresnių nei 65 m. žmonių skiepijimas gripo vakcina.

Siekiama skatinti šalies gydymo įstaigas dar racionaliau naudoti finansinius išteklius, efektyviau koordinuoti įstaigų veiklą ir teikti kokybiškesnes paslaugas, orientuotas į pacientą.

Nustatyti siektini rodikliai apima įvairius veiklos aspektus ir yra taikomi skirtingoms asmens sveikatos priežiūros įstaigų grupėms.

Papildomai atskirtos tokios įstaigų grupės, kaip pirminės sveikatos priežiūros centrai, sveikatos centrai, reabilitacijos ir slaugos įstaigos, Nacionalinis kraujo centras bei Greitosios medicinos pagalbos tarnyba. Tai leis taikyti konkrečioms įstaigų rūšims labiau pritaikytus ir aktualius veiklos rodiklius.

Pagal atnaujintus vertinimo rodiklius, įstaigų vadovai, kurie netinkamai valdo finansinę situaciją ir metų pabaigoje įstaiga pasiekia neigiamą finansinį rezultatą, – neteks daugiau balų, skaičiuojant jų darbo užmo-

kesčio kintamąją dalį. Pagal naują tvarką visų įstaigai taikomų rodiklių, kurie naudojami kintamajai daliai nustatyti, siekiami tikslai bus vertinami kompleksškai, taip motyvuojant įstaigų vadovus siekti geresnių rezultatų.

Šalies gydymo įstaigų vertinimas kasmet yra atliekamas kovo–balandžio mėnesiais, jo metu už kiekvieną rodiklį skiriami balai, paskui jie susumuojami. Šie įvertinimai tampa pagrindu skiriant Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešųjų įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų atlyginimo kintamąją dalį. Tokia sistema skatina kryptingą pažangą, efektyvumą ir pacientų lūkesčius atitinkančių paslaugų teikimą.

2025 m. gegužės 21 d. SAM patvirtintą įsakymą Nr. V-482 dėl Lietuvos nacionalinės sveikatos sistemos viešųjų ir biudžetinių įstaigų, teikiančių asmens sveikatos priežiūros paslaugas, veiklos rezultatų vertinimo rodiklių galite rasti <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/>.

SAM KOMUNIKACIJOS SKYRIUS

Tėvų namai

Skiriu Mamytės atminimui

Pasiklausykim,
tyliai susėdę prie seno stalo tėvų namuos,
kaip kalba sienos, dainuoja grindys,
ataidi balsas Tėčio, Mamos
nuo baltų sienų ir nuo paveikslų...
ir iš vaikystės tolimos.

Pasižiūrėkim
pro stiklo langus ir pamatysim mielas akis,
kurios vis žvelgė į žydrą dangų, vingiuotą kelią,
vardais mus šaukė – sugrįžtant laukė –
pati kančiausia Mamos širdis.

Dar parymokim

ir patylėkim – tegul prabyla mūsų jausmai:
pajauskim kvapą Šventinio stalo,
pajauskim kvapą Motinos rankų,
kurios apglosto ir apkabina,
kaip niekas kitas, meiliai, švelniai...

Apsikabinkim,
tvirtai sustoję, kaip stovi liepos, qžuolai,
ir uždainuokim, ir padainuokim –
skambiausią dainą,
kurią dainavo mūsų tėvai.

Dabar keliaukim,
dabar išėikim kiekvienam skirtu keliu,
tiktai paimkim tą žvilgsnį ramų,
tą balsą tylų, tą mielą kvapą
ir dainą skambią tėvų namų.

2002 m.

IRENA ŽURUMSKIENĖ

LIETUVOS ARTRITO ASOCIACIJOS KLUBŲ IR BENDRIJŲ ADRESAI

LIETUVOS ARTRITO ASOCIACIJA

Taikos al. 11, LT-35148 Panevėžys
El. p. artritas.laa@gmail.com; www.arthritis.lt
Prezidentė Danutė Elžbieta Žagūnienė
Mob. +370 675 28089
Medicinos vadovė Rūta Baliūnaitė
Mob. +370 687 46279
Viceprezidentas Kristijonas Mazūras
EULAR/PARE vykdomojo komiteto narys
Mob. +370 686 78787, el. p. kristijonas@eln.lt
Buhalterė Laimutė Mituzienė
Mob. +370 687 81386

„ARTRITO“ BENDRIJA

Vrublevskio g. 4-3, LT-01143 Vilnius
El. p. vilniaus.artrito.bendrija@gmail.com
El. p. karosiene123@gmail.com
Pirmininkė Marija Karosienė
Mob. +370 614 85376
Medicinos vadovė Dalia Miltinienė
Mob. +370 688 90783

KAUNO ŽMONIŲ, SERGANČIŲ ARTRITU, BENDRIJA

Pietų g. 3-28, LT-51311 Kaunas
El. p. irenazurum@gmail.com
Pirmininkė Aldona Palionienė
Tel. (+370 37) 335 194, mob. +370 622 83649
Medicinos vadovė Loreta Adomaitienė
Mob. +370 614 31330

AUKŠTAITIJOS REGIONO ASOCIACIJA „ARTRITAS“

Taikos al. 11, LT-35148 Panevėžys
El. p. a.r.a.artritas@gmail.com
Direktorė Danutė Elžbieta Žagūnienė
Mob. +370 684 06281

TAURAGĖS SERGANČIŲ SĄNARIŲ LIGOMIS BENDRIJA „ŽINGSNIS“

Donelaičio g. 21, LT-72263 Tauragė
Pirmininkė Zosė Širvaitienė
Mob. +370 612 41953
El. p. zose1955@gmail.com

BIRŽŲ „ARTRITO“ KLUBAS

Vytauto g. 59, LT-41144 Biržai
El. p. vidgdv@gmail.com
Pirmininkė Vida Gedvilienė
Mob. +370 633 10082
Medicinos vadovė Edita Braždžiuvienė
Tel. (+370 450) 34 234,
mob. +370 687 57696

ALYTAUS „ARTRITO“ DRAUGIJA

Jaunimo g. 3, LT-45306 Alytus
Pirmininkė Jūratė Kamičaitienė
Mob. +370 633 07171
El. p. artritas@gmail.com
Medicinos vadovė Laima Lenkienė

ROKIŠKIO RAJONO KLUBAS „ARTRITAS“

Kauno g. 31A, LT-42116 Rokiškis
Pirmininkė Albina Bražiūnienė
Mob. +370 606 76259
El. p. rokiskisartritas@gmail.com
El. p. braziuniene.albina@gmail.com
Medicinos vadovas Rimantas Kazlauskas
Tel.: (+370 458) 55 112,
(+370 458) 55 093

Redakcija: Danutė Elžbieta Žagūnienė, Rūta Baliūnaitė, dr. Rūta Sargautytė, Aldona Palionienė, Vida Gedvilienė, Jūratė Kamičaitienė, Zita Laimė Kalvėnienė, Zosė Širvaitienė, Albina Juozapavičienė, Albina Bražiūnienė, Marija Karosienė, Birutė Vilutienė.

Redakcijos adresas: Lietuvos artrito asociacija, Taikos al. 11, LT-35148, Panevėžys, mob. +370 675 28089.
El. paštas artritas.laa@gmail.com • www.arthritis.lt

Ofsetinė spauda, tiražas 1000 egz. ISSN 2029-6215. Spausdino UAB „VIP Spauda“, Panerių g. 34, Vilnius, tel. (+370 5) 233 0032, el. paštas nijole@vipspauda.lt